

שיעורי ליל שבת

שיעור מורינו הגאון רבי מרדכי בונם זילברברג שליט"א

בית הכנסת המרכזי שיכון ה'

גליון מס' 67 – תשע"ז

הגביר הודיע לחתנו שיחפש דירה והוא ישלם, וכשמצא דירה ע"י תיווך, התברר שהדירה שייכת לחמיו ונתן לו אותה במתנה, האם מגיע למתווך דמי תיווך?

דברי חיזוק שמסר הגאון רבי משה יהודה שניידר שליט"א
תלמידו המובהק והחברותא של רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א
בעצרת חיזוק לרפואת רבינו אהרן יהודה לייב בן גיטל פייגא שליט"א
בבית הכנסת המרכזי שיכון ה'

ברשות המרא דאתרא, ברשות כל התלמידי חכמים, הגאון ר' משה שטיינמן שליט"א שדיבר עכשיו, וכל הקהל הקדוש הזה.

אני חושב שממש מיותר לדבר, כל מילה מיותרת, כולם יודעים, כל אחד מרגיש, וכמו שהגאון ר' משה הזכיר שאי אפשר ללכת ברחוב... רואים איך שכל יהודי באשר הוא יהודי... אני גם מסתובב קצת בארץ, כל מיני אנשים, אפילו פשוטים ממש, כולם חרדים ודואגים לבריאותו של רבינו מרן ראש הישיבה שליט"א, ממילא כל מילה מיותרת.

וכל אחד מרגיש איך שרואים את הסייעתא דשמיא, האיך שהקב"ה מתאווה לתפילתן של צדיקים, ולתפילת רבים, אין לנו אלא לזעוק להקב"ה "כולנו רוצים את האבא שלנו", הקב"ה תאריך ימיו ושנותיו, ושנזכה הלאה עוד הרבה שנים בבריאות להמשיך... אבא! אבא זה כולל את הכל, אבא ברוחניות, אבא בהכל. שנזכה מהר מאד בעזרת השם שראש הישיבה יהיה בריא ושלם, ונזכה לבשורות טובות וכל טוב.

מעשה שהיה בגביר שאירס את בתו, והודיע לחתנו שיחפש דירת חמישה חדרים באיזור מגוריו, והוא ישלם על הדירה שתמצא חן בעיניהם, וניגש החתן למתווך וביקשו למצוא לו דירה מתאימה באיזור זה, והציע לו המתווך דירה מסוימת והמליץ עליה מאוד ואכן כשהלך החתן לראותה מצאה חן בעיניו והחליט לקנותה.

אלא שכשפנה המתווך לבעל הדירה והודיע לו שמצא קונה לדירתו התברר שבעל הדירה הוא לא אחר מאשר הגביר עצמו, וכשנודע לגביר שבתו וחתנו רוצים את דירתו, שמח והודיע להם שיקבלו אותה במתנה, ולשאלת כולם מדוע לא הציע להם את הדירה מלכתחילה אמר שלא רצה להגבילם לדירה מסוימת, אלא שכעת תובע המתווך דמי תיווך גם מהגביר וגם מהחתן, שהרי מכוחו ובזכותו הם קיבלו את הדירה, אך הם טוענים לעומתו שלא היה כאן מקח כלל ולא מגיע לו מאומה.

והנה דמי תיווך יסוד חיובם הוא מחמת אחד משני אופנים, האחד, כאשר אדם פנה מיוזמתו לשני הצדדים על מנת לתווך ביניהם, ובאופן זה זכותו היא מדין 'וורד לשדה חבירו', שהרי השביח את הבית בעיסקא זו, והאופן השני הוא כאשר אחד מהצדדים פנה מיוזמתו למתווך, שאז נחשב המתווך לפועל שלו ומשלם לו כדין פועל, וא"כ כאן ששני הצדדים פנו מעצמם למתווך, הנידון הוא האם צריך לשלם לו כדין פועל.

ונראה שאין יכול לתבוע דמי תיווך מהגביר, שהרי אותו גביר ידע שלחתנו דרוש דירה ובידו להציע לו את דירתו, ולא חידש לו המתווך בכך מאומה, אלא שיש לשער כמה מגיע לו בתור 'מכער' שטרח לגלות שהחתן מעוניין מרצונו בדירה זו, וברור שהתשלום עבור פעולה זו לא מתקרב לתשלום המקובל בדמי תיווך, אבל כלפי החתן שהמתווך תיווך לו דירה במתנה, לכא' זהו ק"ו, דאם מתחייב בתשלום כשהוא קונה את הדירה בכסף רב, כ"ש שיתחייב בתשלום כשמקבל ע"י את דירתו במתנה.

אמנם לכא' נראה שאין כאן חיוב דמי תיווך כלל, דאמנם המתווך טרח עבור המחזותנים ו'מצא' את הדירה המבוקשת, אך עיסקא לא היתה כאן, וכיון שאין חיוב תשלום בעיסקא שלא יצאה לבסוף אל הפועל אפי' שטרח עליה המתווך מאוד, א"כ אף כאן לא יתחייב בתשלום שהרי למעשה לא היתה כאן עיסקא אלא מתנה.

וביותר שיסוד התיווך הוא לקשר בין שני אנשים, וכאן הרי זה כמו אדם שמגיע לחבירו ומבשר לו שיש דירה שייכת לו במקום פלוני, שפשוט שהמודיע לא נחשב למתווך ולא מגיע לו דמי תיווך ע"כ, ואף כאן המתווך ס"ה גילה לחתן שיש לו דירה מסוימת שמגיעה לו מחמיו במתנה.

ולמעשה נחלקו בזה הדיינים, הגר"י סילמן שליט"א אמר כנ"ל שלא מצינו חיוב תיווך רק על עיסקה, וכיון שלא היתה כאן עיסקא אין כאן חיוב תיווך כלל, וכן שמענו ממ"ר הגר"י זלברשטיין שליט"א, אמנם דעת הגר"מ שפרן שליט"א שתיווך אינו דוקא על עיסקא בלבד ומתווך שהביא קונה לדירה ובעל הדירה החליט להוזיל את מחיר הדירה לקונה זה וליתנה לו במחיר הפסד או אפילו במתנה, מגיע למתווך דמי תיווך כמו במכירה.

יהודי שהדליק בשבת אור אצל אחרים למרות מחאתם, האם מותר לומר לגוי שיכבה וידליק מחדש?

לא יהיה מקום בגיהנם...

אמרתי לרבינו מרן הגר"א שליט"א ששמעתי בשם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שהיום אין תינוקות שנשבו, כיון שהיום אין בית שאין בו "חי" דהיינו אדם שחזר בתשובה.

אך מרן שליט"א מיאן לקבל את הדברים, ואמר בחיך שאם נאמר כדברי הגר"ש 'לא יהיה מקום בגיהנם'... אלא דברי החזו"א אודות תינוקות שנשבו שרירים וקיימים.

מעשה שהיה באברך בעל תשובה בעל משפחה ברוכת ילדים שהתארח בשבת אצל הוריו המסורתיים בחולון, ובלייל שבת קודש נכבה לפתע האור בבית, ומחמת הילדים הרכים מיהר האברך לחפש אחר גוי שידליק את האור, ובינתיים יצאו הילדים לחדר המדרגות, אלא שמחמת הרעש החרגי יצא אחד השכנים מביתו, וכשנודע לו הדבר החליט למרות מחאת האם והכלה להדליק בעצמו את האור, ולאחר מספר דקות כשהגיע האברך עם הגוי ומצא להפתעתו את האור דלוק, הסתפק האם עליו לומר לגוי לכבות ולהדליק מחדש כדי שיוכלו להשתמש באור זה, או שהשכן כלל לא יכול לאסור את אור חבירו שהרי מחו בו שלא ידליק.

והנה ברמ"א (בסי' רע"ו ס"א ובמ"ב סק"א) מבואר שאם מחו בגוי שלא ידליק עבור ישראל, והוא בכ"ז עבר והדליק, מותר להשתמש באור זה, אך אי"ז שייך לעניננו, כיון שדווקא בגוי מותר להנות ממלאכתו לאחר המחאה, דלאחר המחאה נחשב שהדליק לעצמו, וכשגוי מדליק לעצמו מותר לישראל להשתמש לאורו, אך בנידונינו שמדובר בישראל, אף אם נחשב שהדליק לעצמו אסור לאחרים להנות לאורו, וא"כ מה תועיל המחאה.

ואמנם נראה שלא יתכן שיהודי יוכל לגרש יהודי אחר מביתו ע"י שידליק אצלו את האור בשבת, אך סברא זו מהני דווקא לגבי עצם השהייה בבית שא"צ הוא לצאת מביתו, אבל אסור לו להשתמש לאור החשמל כגון לקרוא בספר או להתפלל, ובנידונינו כיון שכל היתר האמירה לגוי הוא לצורך הקטנים שלא יפחדו מהחושך, א"כ כיון שממילא האור דלוק ומותר להם להישאר בביתם, אין היתר לומר לגוי שיכבה וידליק מחדש.

אך שלחנו לשאול שאלה זו את רבינו מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, והשיב שהיה צריך לומר לגוי שיכבה וידליק את האור מחדש, וכבר היה מעשה בבית הכנסת לדרמן בלייל יוה"כ בשנה שעברה, שהתעלף אחד המתפללים באמצע התפילה, וכיון שבבית הכנסת דולק אור לוקסים בלבד, כשבאו כוחות ההצלה הדליקו מיד את האור כדי שיוכלו לטפל כראוי, וכשעזבו הורה מרן הגר"ח שליט"א לומר לגוי לכבות את האור, מחמת החילול השם שיש בשימוש באור חשמל שמיוצר כל העת ע"י יהודים, ואף כאן כיון שהאור נדלק ע"י יהודי במזיד ויש בזה חילול השם, הורה הגר"ח לומר לגוי לכבות ולהדליק מחדש.

והעיר על כל הנ"ל הגר"א דינר שליט"א דלכאור' אם השכן שהדליק הוא תינוק שנשבה, הרי זה נחשב כמדליק בשוגג, ואפשר לסמוך בזה על שיטת הגר"א המובאת במ"ב (בסי' ש"ח) שבשוגג בשעת הדחק מותר להנות ממעשה שבת מיד, ואמנם יש לדון בדבריו, דכיון שעביד במזיד לאחר מחאה, הרי זה נחשב כהדלקה במזיד אף אם הוא תינוק שנשבה.

במה שנכתב בגליון מס' 66 בשם מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א שכל דבר שהתבשל בשמן זית אף שהשמן טפל ואין מברכין עליו בפ"ע, אפ"ה יש בו דין קדימה של ז' מינים, יש להוסיף ששמעתי כן מהגאון רבי ישראל גנס שליט"א שאמר כן אף לגבי חביב, ולדוגמא אם אדם מורח שני לחמים אחד עם גבינה ואחד עם אבוקדו, והאבוקדו חביב עליו יותר, עליו להקדים את הלחם המרוח באבוקדו אף שלגבי הברכה הוא טפל ללחם.

והדברים מיוסדים על דברי החזו"א (או"ח סי' כ"ח, ט') שכתב דהא דעיקר פוטר את הטפל, אין פירושו דטפל אי"צ ברכה, דניטל חיוב ברכה ממנו כיון שהוא רק טפל, אלא פירושו שברכת העיקר פוטרת אף את ברכת הטפל, וראיתו היא מדברי התוס' בברכות (מד.) ע"ש, ולפיכך אם נימא כהקס"ד של החזו"א שהטפל מתבטל לגמרי וניטל ממנו חיוב הברכה, א"כ פשוט שאין הטפל משפיע על דיני הקדימה, אך למסקנת החזו"א שחיוב ברכת הטפל נשאר אלא שנפטר בברכת העיקר, א"כ שפיר יכול אף הטפל לקבוע את דיני הקדימה.

וכדברי החזו"א מוכח מדברי הרמ"א (רי"ב ס"א) בשם התרומת הדשן שכתב דאם האוכל הוא טפל לשתייה ורוצה לאכול תחילה, מברך תחילה על האוכל שהכל כברכת השתייה שהיא העיקר, וכן כתב האגרות משה (או"ח סי' מ"ב) וז"ל שם 'מאחר שנאמר בהכלל לשון 'ופוטר את הטפילה', שלשון זה משמע דגם על הטפילה איכא חיוב ברכה רק שנפטר בברכה דבירך על העיקר, דהא לא נאמר מברך על העיקר וא"צ לברך על הטפל דהיה משמע דעל הטפל א"צ לברך כלל עכ"ל, (הרב א.ג. – ישיבת קרית מלך).

דברי חיזוק והתעוררות שמסר מורנו המרא דאתרא הגרמ"ב זילברברג שליט"א בעצרת חיזוק לרפואת רבן של ישראל רבינו אהרן יהודה לייב בן גיטל פייגא שליט"א

בישיבה לצעירים – רמת בית שמש א'

יש הרגשה שאנחנו מתאספים להתפלל שנזכה שגדול הדור ימשיך להיות אתנו, להגן עלינו ולהשפיע על הדור, אבל באמת אנחנו מתאספים גם בכדי להתעלות, שכדי שנזכה שגדול הדור יהיה אתנו אנחנו חייבים שיהיה לנו אחיזה במעלות, וכל אחד מבין שרשב"י, הגאון מוילנא ושאר הצדיקים זיע"א לא היו יכולים להיות גדולי הדור בדור שלנו שהרי אין אחיזה בינינו כלל, ולכן אנחנו צריכים איזה משהו של אחיזה עם גדול הדור, בגדלות העצומה שא"א לתאר של מרן ראש הישיבה שד' יאריך ימיו ושנותיו, ובשביל זה אנחנו חייבים להתרומם.

זכינו ויש לנו בדורינו ענק שבענקים שגדל על ברכיהם של גדולי הדור זיע"א, הגר"ח מברסק זצ"ל שנפטר כשרבנו היה בגיל 3, ובנו הגר"ז זצ"ל שרבנו גדל על ברכיו בהיותו ילד ונבחן אצלו מידי שבת על החומר שלמד, ושמעתי מרבי זאב אידלמן זצ"ל - שהיה יהודי צדיק גדול בב"ב - שסיפר בשם הגר"ז שאמר על רבנו בהיותו נער צעיר "שכשאהרון לייב מגיע צריך להתכונן". וזוהי זכות גדולה לדורינו שיש לנו אדם גדול כרבינו שמקשר אותנו לדורות העבר. [ובדומה לזה שמעתי מרבנו שליט"א כמה פעמים שהחזו"א היה 'מתנה לדור' והתבטא 'שהחזו"א היה היחיד שנותן לנו הבנה מעין בבואה דבבואה מי היה הגאון מוילנא', ופירוש הדבר שהחזו"א קישר אותנו לדורות הקודמים של הגאון מוילנא].

הבית הלוי עה"פ "גם האיש משה גדול מאד בעיני עבדי פרעה ובעיני העם" מפרש שישנם שני סוגי אנשים "גדולים", יש כאלו שבתחילה העם רואה אותם כאנשים גדולים וכתוצאה מכך אף הגדולים שבעם מתבוננים מדוע העם נמשך אחריהם ובודקים אודותיהם, אמנם יש גדולים שבתחילה הגדולים שבעם מזהים את גדלותם ודרכם זה מגיע לעם, וזה ביאור הפסוק גם האיש משה גדול מאד בעיני עבדי פרעה ובעיני העם שגדלותו היתה בין אצל עבדי פרעה ובין אצל העם.

מרן רבנו שליט"א עוד בהיותו נער צעיר, גדולי ישראל שהם עצמם ענקים שבדור גילו את גדלותו, לפני שבעים שנה כשרבנו שליט"א היה בא לפני החזו"א הקדוש לשוחח עמו בלימוד, היה החזו"א קם לפניו ומלווה אותו עד פתח הבית, והעיד מרן הגר"נ קרליץ שליט"א שהסובבים בביתו של החזו"א שאלו "מי זה האברך הזה" שעדיין לא הכירו אותו, אבל החזו"א הקדוש ראה בעיניו שהם 'עיני העדה' שצומח כאן גדול הדור מי שעתיד להאיר את ישראל בתורתו ובקדושתו. ורבנו שליט"א שלא היה בכוחו לסבול את הכבוד שחלק לו מרן החזו"א פסק מללכת לחזו"א, והרבנית תמר ע"ה - שהיתה אשה גדולה מאד בפנ"ע וזכתה להיות עזר לאדם גדול - הפצירה בפניו כי ימשיך ללכת לחזו"א אך מרן סירב באומרו "אני מאבד את כל העוה"ב שלי בכבוד זה". ומעשה שהיה לפני כמה שנים שביקש רבנו במפתיע לעלות לקברו של החזו"א יחד עם עשרה אנשים, [ואף שפעמים רבות בעת שרבנו היה יוצא להליכה ליד בית הקברות בפאתי בני ברק, היו מציעים לפניו שיכנס להתפלל על קברו של החזו"א, והיה אומר "וכי אתם חושבים שכך בפתע פתאום נכנסים לחזו"א"] וכשנכנסו ביקש רבנו מחילה מהחזו"א ולא פירש דבריו. ולאחר זמן בין השיטים התבטא רבנו 'בקשתי מהחזו"א מחילה שהרי הוא חיכה לי והרבנית ניסתה לשלוח אותי אבל לא יכולתי לסבול את הכבוד'. נורא!

רבנו ידוע מאד בקדושתו ובפרישותו ובהתנתקות המוחלטת שלו מהעולם הזה, אך דבר זה מחפה על העילוי והגאונות העצומה שלו - ובדומה לחפץ חיים זיע"א שנתפרסם ביותר בצדקותו בחסידותו ובשמירת הלשון אך היה עילוי גדול ונורא וכל התורה היתה מונחת בידו כקופסא, וכבר כשרבנו היה בגיל 11 שלחו מרן הגר"ז לישיבה בברסק, הבחורים המבוגרים התקוממו על כך, ולכך קנו בובה ושמם את הבובה על מיטתו, ולאחר מספר שבועות הם הבחינו שאף אחד לא נגע בבובה, שרבנו לא ביקר בחדרו והיה נרדם על תלמודו בבית המדרש. באותה תקופה למדו בישיבה יבמות, וזו היתה המסכת הראשונה שלמד רבנו בישיבה, ואמר לי רבנו שזה מסכת חביבה ביותר עליו וזה מסכת קלה כ"כ, 'ואינני יודע למה בחורים מתלוננים הרי זה כ"כ קל', והוסיף 'אבל הם צודקים הרי באמת זה קשה, אבל כשלומדים זה כ"כ קל'. כל מה שלומדים רבותי בימי הנערות, מה שלומדים כאן בישיבה זה יהיה קל אח"כ, ככל שהזמן עובר ומתבגרים הכל נהיה קשה יותר, אני זוכר שלמדתי בישיבה לצעירים 'קול תורה' נבחנו שם על מסכת בבא מציעא כולה, ועד היום כשאני פוגש בחורים שלמדו שם שהיום הם כבר אברכים מופלגים כולם זוכרים את המסכת מתחילתה עד סופה.

זכיתי קרוב למעלה מ-15 שנה להיות כל שבת במחיצתו של מרן רבנו שליט"א יחד עם עוד קבוצה של אברכים לדבר עמו בלימוד, ואתאר בפניכם מקצת משבתות אלו. כבר בעת עמדנו על המפתח ברחוב חזו"א 5 יש אימה ויראה ופחד, ואף שדבר זה נמשך שנים רבות אין הרגל בזה ובכל פעם שאנו זוכים להכנס לבית הקדוש מרגישים כאילו נכנסים לגן עדן וכל העוה"ז מתגמד ברגע אחד, המחזה נורא ההוד לראות את רבנו בגיל 95 כשכולו בוער באש של תורה ובכל סברא הוא דן כמו אריה, זה מעמד שאי אפשר להעביר ולתאר, אשרי עין ראתה זאת! אנו מציעים לפניו את שאלותינו בכל מכמני התורה בכל סוגיות הש"ס כל אחד בסוגיא שעוסק ואוחז בה בראשונים ובאחרונים ואנחנו מרגישים שהוא אוחז בסוגיא, ואילו אנחנו כאילו למדנו את זה לפני כמה שנים, ובתוך הדברים רבנו מצטט מדברי הגמ' והתוס' בכל מסכתות הש"ס ומבקש להביא לפניו את הגמרות ובתוך מספר דקות נערם על השולחן הר של ספרים, גמרות, ראשונים ואחרונים, כשחיבה יתרה יש לספרי רבנו הרעק"א, [וכפי שהתבטא רבינו כמה פעמים "רעק"א הוא כמו תנא בשבילנו"]

וכשנצרך לדפדף ולחפש בגמ' מדפדף מלמטה! בלי להסתכל על האות בראש העמוד. ומבקש מאתנו רבנו לקרוא ואם דילגתי מילה הוא אומר תקרא עוד פעם, וכך בכל הש"ס.

כידוע מידי יום באים להבחן אצל רבנו שליט"א בחורים מיש"ק וילדים מחידרים. וכשהוא נכנס לבחינה הוא שואל "מה לומדים איזה דף" ומיד הוא כבר עמוק בסוגיא, ומתחיל לשאול שאלה אחרי שאלה בעיניים עצומות מכל הדפים הנלמדים כשמעולם הוא לא ביקש גמרא! באחד הפעמים הגיעו קבוצה של ילדים להבחן משניות שבת וכדרכו הוא לא בקש משניות, וישב זמן רב ובחן כל ילד משנה מפרק אחר וכך הוא עבר על כ"ד פרקים, עמדנו שם עם משניות ועקבנו פרק אחרי פרק והרגשנו כמה אנחנו רחוקים, כמה אנחנו קטנים לעומת הגדול שבענקים.

באחד הפעמים זכיתי להתלוות לרבנו שליט"א לברית, וכשעלינו במעלית שאלתיו על שי' הגר"א שמעוברת נקבה לא צריכה כפרה עבור העובר כי עובר ירך אמו ושאלתי מה נשתנה אם העובר נקבה הרי גם בזכר עובר ירך אמו, וכידוע שזה גאון תמוה מאד, והרהר רבנו על כך ונכנס לברית. והנה באמצע הברית מיד לאחר החיתוך רבנו קורא לי ואמר יש לי תשובה, לאחר הברית ניגש אלי רבי יצחק רונגרטן שיחי' - משמשו הנאמן של רבנו - בטענה שזה היה ממש פיק"נ שהתינוק כמעט נפל על הארץ 'איך אתה שואל כזו שאלה לפני ברית'? אשרי עין ראתה זאת.

עומדים אנו לפני פרשת יתרו פרשת מתן תורה. בה התורה מתארת את נתינת התורה בקולות וברקים מתוך האש, ויש להתבונן מה ענינה של 'אש' ומה זה מלמדינו, עד כדי שיש גירסא בטור שבברכות התורה מברכים "אשר נתן לנו תורת אמת מתוך האש". והביאור הוא שהאש כל כך הבעירה שבה הוא רק כשהיא מכלה דבר בצדה, אין מציאות של אש שדולקת על אור. התורה ניתנה מתוך האש ללמדנו כי אין אפשרות לגדול ת"ח יחד עם העוה"ז, שבכדי להאיר באור התורה מוכרחים לכלות את העוה"ז בצדו, וככל שאדם מכלה יותר כך האש גדולה יותר.

רבנו מרן שליט"א הצליח לעשות את המשימה הגדולה ביותר שמוטלת על האדם בעולמו, להשליט את הנשמה על הגוף, אין לו גוף! מעולם הוא לא בקש לאכול. אם הנכדים לא מביאים לאכול אז הוא אינו אוכל, הוא לא צריך את זה. סיפר אחד הנכדים ששאל את הרבנית ע"ה לאחר אחד הצומות "איך סבא הרגיש בצום" ולמשמע שאלתו היא חייכה וענתה 'אני שואלת איך הוא מרגיש ביום שהוא צריך לאכול, הצום זה היום הכי קל אצלו'. באחד הפעמים שאלתי את רבנו על קיום מצוות 'טועמיה חיים זכו' ואמר לי 'העולם מדקדקים כחוט השערה במצוות של אוכל לא לפספס ח"ו...'. [לאחמ"כ הראוני בדברי הגר"א במשלי פ"ז שמזהיר להזהר מאד מאד באכילה של מצווה שהיצה"ר דרכו להכנס אצל אדם במצוות של אוכל, ואפילו באכילת שלמים]. ופעם נוספת אמר 'מעולם לא אכלתי זית מה אני צריך שכחה?' וכן אמר לי כי אינו יודע מהו טעם של קפה! ניתוק מוחלט מהעוה"ז!

במשך שנים זכיתי להיות בהבדלה לצידו של רבנו ולברך על הבשמים מפני שרבנו אינו מריח. וחשבתי לתומי שמגיעים לגיל שכבר לא מריחים בו, עד שהתברר לי הסיפור הנורא שסיפר ידידו הטוב של רבנו משכבר השנים רבי משה סולבייצ'ק זצ"ל, שבעת שהם היו גרים במונטריי, היה ממול ביתם עובדי ע"ז שהיו מקטרים לע"ז, וכל פעם שחזר רבנו מהשיבה, התאונן באוזני הרבנית שאינו יכול לסבול את הריח הנורא הזה ו'אני מתפלל להקב"ה שיקח לי את חוש הריח', באחד הימים חזר רבינו מרוצה לביתו ואמר 'הקב"ה נענה לתפילתי ולקח לי את חוש הריח! מה יש להוסיף? הרי לא יאומן השליטה שהוא משליט את הקב"ה עליו.

והפלא הגדול שברא הקב"ה בעולמו שעם כל זה הוא המנהיג של כלל ישראל, ודוקא הוא!, שמי שהוא מנותק מהעוה"ז השכינה מדברת מתוך גרונו! ופעמים שבאים לפניו שאלות ומקרים שכמעט לא נראה שיש לזה פתרון, ולאחר שמתיעצים עמו מתפלאים איך לא חשבו על זה קודם, ממש שכינה מדברת מתוך גרונו.

ואסיים בנקודה שנוגעת לתלמידי הישיבה. שאלתי יהודי 'כמה אנשים ברחוב 'נורמלים'? וענה כמובן 'כולם נורמלים'. רבותי, רוב האנשים ברחוב הם מוגבלים ואני לא מאמין שיהיה מישהו שלא יסכים איתי. מה זה אדם מוגבל - אדם שיש לו כוחות שהוא יודע מהם וכן כוחות סמויים, והוא לא מנצל אותם הוא מוגבל, אדם שיש לו פוטנציאל אדיר והוא לא מנצל את זה הוא מוגבל!, כתוב שיעקב השביע את יוסף "אל תקברני במצרים", ומקשה הרמב"ן למה הוא היה צריך להשביעו וכי יוסף הבן האהוב והצדיק לא היה מקיים את רצון אביו בלא השבועה, ומתרץ הרמב"ן 'שעל ידי השבועה זה יחייב אותו יותר' ומבואר בדברי הרמב"ן שיש באדם כוחות נסתרים ונעלמים שרק ע"י השבועה והמחייב שיצר בעצמו היה ניתן לגלותם. רבי אהרן קוטלר זצ"ל - יהודי אחד לשם שמים - הפך את כל ארה"ב והפך אותה משממה רוחנית לעולם מלא תורה וישיבות!, מרן רבנו שליט"א הוא האדם מהיחידים שישנם בעולם שגילה את כוחותיו והגיע בכך לדרגות נשגבות.

נתרומם אף אנו ונכיר בכוחות האדירים שיש לנו, לנצל את הזמן עוד ועוד, שיש בכוחותינו לזה! הישה"ק כאן זכתה לינוק מאדם גדול וקדוש כמותו, ואיתא בחז"ל שהשפעתם של הצדיקים היא לאין סוף, ומרן רבנו שליט"א בעצם המציאות שהוא חי הוא מהווה את כל ההשפעה של הדור, ומגן על הדור, הוא הבחינה של משה רבינו של הדור וכל התורה נמסרת על ידו, וככל שהוא דבוק יותר וגדול יותר באותה מידה אנחנו מושפעים, וח"ו ברגע אחד כל ההשפעה העצומה הזאת יכולה ליפול, זה עת צרה ליעקב!

נתאחד כולנו כאיש אחד, וביותר שע"פ דין יש חיוב תפילה בעת צרה, בואו נבכה לקב"ה שישאיר לנו את שארית הפליטה ויארך את ימיו של רבינו הגדול ויחד עמו נצעד לקבל פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

(נכתב ע"י אחד השומעים)